

Westhoek (De Panne)

Gebieden

Deel III

Inleiding

Toon Van Daele¹

01 Gebieden in de natuurrapportering

In de twee eerste delen van het Natuurrapport worden de soorten en biotopen besproken. De gebiedenhoofdstukken van deel drie bespreken de natuurwaarden van grotere eenheden met meerdere biotopen die een groter samenhangend geheel vormen.

In het deel gebieden komen de valleigebieden, de kuststreek, de Grensmaas, de Zeeschelde en het stedelijke gebied aan bod (tabel III.1).

Tabel III.1:
Hoofdstukken
(met nummering)
over gebieden in
de opeenvolgende
natuurrapporten.

	NARA 1999	NARA 2001	NARA 2003	NARA 2005
Valleigebieden	-	4.4.4	13	13
Zeeschelde	-	4.4.3	14	14
Grensmaas	-	4.4.2	15	15
Kust	17	4.4.1	16	16
Agrarisch gebied	-	-	17	25
Stedelijk gebied	-	4.4.5	18	17

Inleiding

01 Gebieden in natuur-
rapportering

02 Voornaamste vaststel-
lingen

De perimeter van de gebieden omvat meer dan alleen natuurgebieden. Dat wil zeggen dat de doelstellingen in die gebieden niet exclusief natuurgericht zijn. Het oppervlakteaandeel met een zuivere natuurdoelstelling bedraagt dikwijls niet meer dan enkele percenten van de totale oppervlakte. In alle hoofdstukken van dit deel komen de interacties met andere functies (bewoning, landbouw, industrie, ontginning, transport...) dan ook geregeld aan bod. Tabel III.2 geeft de onderwerpen weer die in de gebiedenhoofdstukken aan bod komen, geordend volgens de DPSIR-keten.

De (geïntegreerde) gebiedsgerichte bescherming is in het milieu- en natuurbeleid een belangrijke pijler. Visievorming rond natuur en de interacties met andere functies worden steeds meer vanuit gebiedsgerichte analyses ontwikkeld. Enkele belangrijke instrumenten van het natuurbeleid zijn gebiedsgericht, bv. VEN/IVON en natuurrichtplannen (hoofdstuk 31 VEN/IVON), natuurinrichtingsprojecten (hoofdstuk 36 Inrichtingsinstrumenten), Natura 2000 (hoofdstuk 30 Internationaal beleid), Kaderrichtlijn water (hoofdstuk 38 Waterbeleid) en regionale landschappen (hoofdstuk 39).

02 Voornaamste vaststellingen

Visie over natuurdoelstelling

De uitwerking van gebiedsvisies is voor alle hoofdstukken in dit deel een belangrijk onderwerp. De praktische uitwerking en de stand van zaken in de uitwerking is wel erg verschillend. Voor de Grensmaas en de Zeeschelde zijn grote projecten gestart, namelijk 'De Levende Grensmaas' en 'Lange Termijn Visie Zeeschelde'. De projectgebieden zijn welomlijnd en na overleg met de verschillende beheerders en belangengroepen is de visievorming hier het verst gevorderd. Voor de kustzone werd in 1996 een ecosysteemvisie uitgewerkt en binnen AMINAL afdeling Natuur is er een afzonderlijke cel voor de kustzone. De valleigebieden liggen over heel Vlaanderen verspreid, vormen geen geo-

¹ Instituut voor Natuurbehoud

grafisch geheel en worden door een groot aantal instanties beheerd. Wanneer een overlay van de initiatieven van de verschillende instanties wordt gemaakt, blijken al voor een belangrijk deel van de valleigebieden visies afgerond of in de maak te zijn (zie hoofdstuk Waterbeleid). In het stedelijke gebied wordt met de beheervisies harmonisch park- en groenbeheer een eerste impuls gegeven.

Planning en uitvoering

In tegenstelling tot de visievorming lopen de concrete planning en vooral uitvoering veelal minder vlot. In de grote projectgebieden is er een duidelijk zicht op de inspanningen die worden geleverd en welke ingrepen worden opgevolgd en geëvalueerd. Voor de valleigebieden is dat veel minder het geval. De uitvoering gebeurt door meerdere instanties waardoor het erg moeilijk is om op schaal Vlaanderen een beeld te krijgen van de stand van zaken.

	Maatschappelijke activiteiten Druk Toestand	Impact	Respons
13 Valleigebieden	Landgebruik		Kaderrichtlijn water (KRW) Decreet integraal waterbeleid (DIW) Planologische bescherming
14 Zeeschelde	Verbreding & verdieping vaargeul Havenontwikkeling Zware metalen	Slikken en schorren Waterkwaliteit Fytoplankton Vissen Watervogels	Natuurherstelproject Lange Termijn Visie Zeeschelde (LTVS) Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) Habitat- en Vogelrichtlijn
15 Grensmaas	Ontgrinding Erosie	Broedvogels Zoogdieren Bedreigde habitats	Levende Grensmaas Oppervlakte natuurgebied Grinddecreet Internationale bescherming Herinfectie bever en zwarte populier
16 Kust	Begrazing	Duinvlinders Kustbroedvogels	Verwerving duingebied
17 Stedelijk gebied			Harmonisch park- en groenbeheer Groenprojecten

Tabel III.2:
Aspecten die in de hoofdstukken van het deel III Gebieden aan bod komen, geordend volgens de milieu-verstoringsketen (zie themahoofdstuk Indicatoren).

Lectoren:

Sam Provoost – Instituut voor Natuurbehoud
Erika Van den Bergh – Instituut voor Natuurbehoud
Kris Van Looy – Instituut voor Natuurbehoud
Mieke Schauvliege – AMINAL, afdeling Bos & Groen